

ΟΜΙΛΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟΥΡΚΟΛΙΑ

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Εδώ και τέσσερα χρόνια βιώνουμε πρωτοφανείς συνθήκες στην ελληνική οικονομία, με πολλαπλάσιες δυσμενείς επιπτώσεις στην κοινωνία.

Όπως προανέφερε ο Πρόεδρος της Τράπεζας κύριος Ζανιάς, η μεγάλη προσπάθεια προσαρμογής της οικονομίας, που συνοδεύτηκε από τεράστιο κοινωνικό κόστος, μπορεί πλέον να επιδείξει ορατά αποτελέσματα. Η Ελλάδα βρίσκεται κοντά στην ανάκτηση της δημοσιονομικής της ισορροπίας, παρά τη βαθιά και παρατεταμένη ύφεση που υπονομεύει την προσπάθεια. Συγχρόνως έχει επίσης επιτευχθεί ουσιώδης βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Έτσι, οι βασικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας έχουν διορθωθεί σε μεγάλο βαθμό. Με αυτά τα επιτεύγματα, η συνακόλουθη μείωση της αβεβαιότητας και η αποκατάσταση της αξιοπιστίας της χώρας ανοίγουν το δρόμο για επενδύσεις. Δίνουν ταυτόχρονα ελπίδες πως θα επιτευχθεί μια διατηρήσιμη αναστροφή του κλίματος, που θα οδηγήσει σε ανάπτυξη. Πρώιμες ενδείξεις σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας θα μπορούσαν να εμφανιστούν ακόμη και κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους.

Να μη λησμονούμε ότι κατά τη διάρκεια της κρίσης, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα δέχτηκε ισχυρές πιέσεις σε όλους τους κύριους άξονες δραστηριότητάς του: κεφαλαιακή επάρκεια, ποιότητα ενεργητικού, ρευστότητα και κερδοφορία. Πράγματι, μέχρι τα μέσα του 2012, οι συνθήκες ρευστότητας παρέμειναν δύσκολες, εξαιτίας της συνεχιζόμενης διαρροής καταθέσεων, της μείωσης της αποταμιευτικής δυνατότητας των νοικοκυριών αλλά και της αδυναμίας των τραπεζών να αντλήσουν ρευστότητα από τις χρηματοαγορές, ενώ η προσφυγή των τραπεζών στον έκτακτο μηχανισμό παροχής ρευστότητας (ELA), επιβάρυνε σημαντικά την οργανική κερδοφορία της προηγούμενης χρονιάς.

Η βελτίωση των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας από τα μέσα του 2012 είχε θετικό αντίκτυπο και στο τραπεζικό σύστημα. Σημειώθηκε ουσιαστική επιστροφή των καταθέσεων (αύξηση κατά 12% σε σχέση με το τέλος του α' εξαμήνου 2012). Αναιρέθηκαν οι περιορισμοί της ΕΚΤ όσον αφορά την άντληση ρευστότητας. Επιπλέον, οι τράπεζες, εν όψει της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησής τους, έλαβαν τίτλους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, που μπορούν να δοθούν για την άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα.

Παρά τα επιτεύγματα αυτά, η προσπάθεια προφανώς δεν έχει τελειώσει. Τώρα πρέπει η προσήλωση μας να εστιαστεί στον πυρήνα των μεταρρυθμίσεων που θα βελτιώσουν περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα και με αυτό τον τρόπο θα βελτιωθούν οι προοπτικές ανάκαμψης. Προς αυτή την κατεύθυνση, θα συντελέσει

και το εγχώριο τραπεζικό σύστημα έχοντας ολοκληρώσει την διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης και αναδιάρθρωσής του.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Είστε εδώ σήμερα για να εγκρίνετε μια σημαντική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Ορθώς θα διερωτάστε γιατί ζητάμε τη στήριξή σας.

Θα θυμόσαστε ότι στις αρχές του 2012, η αναδιάρθρωση του δημοσίου χρέους δημιούργησε άνευ προηγουμένου απώλειες για τους ιδιώτες επενδυτές και ειδικότερα για τους μετόχους όλων των ελληνικών τραπεζών. Μέσω του PSI, οι ιδιώτες επενδυτές αποδέχτηκαν αρχικά μείωση της ονομαστικής αξίας των κρατικών ομολόγων που κατείχαν σε ποσοστό άνω του 50%. Το Δεκέμβριο ακολούθησε και το πρόγραμμα επαναγοράς χρέους από το ελληνικό δημόσιο, το οποίο οδήγησε τις συνολικές απώλειες των κατόχων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο 75% της ονομαστικής τους αξίας. Αυτό σήμαινε για τις τέσσερις συστημικές τράπεζες κεφαλαιακή ζημιά που υπερέβη τα 33 δισ. Ευρώ.

Είναι σημαντικό να τονίσω ότι για την ΕΤΕ, τη μόνη συστημική τράπεζα που είχε υπερβάλλουσα ρευστότητα –με λόγο δανείων προς καταθέσεις περίπου στο 80% προ κρίσεως– που τοποθετήθηκε σε ελληνικό χρέος, οι ζημιές από το PSI ήταν μακράν οι υψηλότερες. Έφτασαν στο πρωτοφανές ύψος των 12 δισ. Ευρώ. Και ζητάμε σήμερα έγκριση για μια αύξηση κεφαλαίου κατά 9,8 δισ. Ευρώ, ποσό που υπολείπεται κατά 2 δισ. Ευρώ της ζημιάς από το PSI. Είναι προφανές, ότι η ΕΤΕ θα ήταν σε θέση να αντέξει την οικονομική κρίση χωρίς εξωγενείς κεφαλαιακές ενισχύσεις αν δεν υπήρχε η ανάγκη για την αναδιάρθρωση μεγάλου μέρους του δημοσίου χρέους στο οποίο συμμετείχε.

Είναι σημαντικό να τονίσω ότι η Εθνική έχει απορροφήσει με δικά της κεφάλαια τις ζημιές λόγω της κατακόρυφης αύξησης των επισφαλειών, που προέρχονται από μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Η βαθειά ύφεση των τελευταίων ετών έχει οδηγήσει τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών της αγοράς σε αύξηση από 7,7% στο σύνολο των δανείων το 2009, στο πρωτοφανές για την πρόσφατη ελληνική ιστορία 24,5% το Δεκέμβριο του 2012.

Αντίστοιχα για την ΕΤΕ, κατά το 2012 η δημιουργία νέων επισφαλειών κορυφώθηκε αφού ανήλθε σε 10 ποσοστιαίες μονάδες, οδηγώντας στη διενέργεια προβλέψεων που έφθασαν τα 2 δισ. Ευρώ σε επίπεδο Τράπεζας. Αξίζει να αναφερθεί ότι συνολικά για το διάστημα 2010-2012, η Τράπεζα έχει καταγράψει προβλέψεις για εγχώριες επισφαλείς δανειακές απαιτήσεις ύψους σχεδόν 5 δισ. Ευρώ, πολλαπλασιάζοντας το αρχικό (2009) απόθεμα των προβλέψεων κατά 4,2 φορές. Οι προβλέψεις αυτές καλύφθηκαν κατά το μεγαλύτερο μέρος από την οργανική κερδοφορία της Τράπεζας ενώ είχαν ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση του δείκτη κάλυψης των επισφαλών δανείων σε ποσοστό 54%, μακράν τον υψηλότερο στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα.

Εν τούτοις, θέλω να σας αναφέρω ότι παρά τις σημαντικές απώλειες των τελευταίων τριών ετών, είναι ενθαρρυντικό ότι έχουν εμφανιστεί ενδείξεις σταθεροποίησης του ρυθμού δημιουργίας νέων επισφαλειών. Από το τελευταίο

τρίμηνο του 2012 και τους πρώτους μήνες του 2013, οι νέες επισφάλειες στην Ελλάδα μειώνονται σε σχέση με αυτές κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2012.

Κατά την περίοδο της κρίσης η Τράπεζα δεν έμεινε αδρανής. Αντιθέτως, έκανε σημαντική προσαρμογή του επιχειρηματικού της μοντέλου, γεγονός που ήταν επιτακτικό για την επιβίωσή της.

Πρώτον, είναι αξιοσημείωτο ότι η ΕΤΕ κατάφερε να μειώσει τα εγχώρια λειτουργικά έξοδα κατά 19% σωρευτικά από την αρχή της κρίσης το 2009. Το 2013, αναμένεται περαιτέρω μείωση του κόστους. Η περιστολή των λειτουργικών δαπανών δεν περιορίστηκε μόνο στην Ελλάδα αλλά εφαρμόστηκε σε όλο τον Όμιλο. Ιδιαίτερα στις χώρες της ΝΑ Ευρώπης σημειώθηκε μείωση του κόστους κατά 8% μόνο κατά τη χρονιά που μας πέρασε, παρά τον σημαντικά υψηλότερο πληθωρισμό της περιοχής.

Δεύτερον, η ΕΤΕ συγκεντρώθηκε στην εφαρμογή μιας πιστοδοτικής πολιτικής που αρμόζει σε συνθήκες κρίσης, μεταξύ άλλων, μέσω αναχρηματοδοτήσεων βιώσιμων επιχειρήσεων και νοικοκυριών και τη στήριξη των ασθενέστερων στρωμάτων που έχουν πληγεί από την κρίση. Οι ευνοϊκές ρυθμίσεις δανείων ιδιωτών που έχει κάνει η ΕΤΕ ανέρχονται σε 6 δισ. Ευρώ, ενώ έχει χορηγήσει το 70% των στεγαστικών δανείων της αγοράς και έχει καλύψει πάνω από το 40% των δανείων μέσω διαφόρων προγραμμάτων ΤΕΜΠΜΕ και ΕΤΕΑΝ.

Τρίτον, η Εθνική εφάρμοσε πολιτική διατήρησης επαρκούς ρευστότητας, παρά το γεγονός ότι οι καταθέσεις για το σύνολο της αγοράς σημείωσαν πτώση κατά 32% την περίοδο 2010-2012, μειώνοντας στο μικρότερο δυνατό επίπεδο την ανάγκη άντλησης ρευστότητας από το Ευρωσύστημα και εξαλείφοντας τα χρηματοδοτικά ανοίγματα των μονάδων της στη ΝΑ Ευρώπη. Ιδιαίτερη σημασία προσλαμβάνει και η διατήρηση υψηλού αποθέματος ενεχύρων (collateral) που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αναχρηματοδότηση στο Ευρωσύστημα.

Τέταρτον, θωράκισε την κεφαλαιακή της επάρκεια συγκεντρώνοντας βασικά εποπτικά κεφαλαία ύψους περίπου 3,5 δισ. Ευρώ την τελευταία τριετία. Το πρώτο βήμα έγινε με τη διάθεση με ιδιωτική τοποθέτηση ομολογιακού τίτλου μειωμένης εξασφάλισης διαβάθμισης Lower Tier II, ύψους 450 εκατ. Ευρώ, τον Ιούλιο του 2010. Δεύτερο και σημαντικότερο βήμα ήταν η άντληση κεφαλαίων ύψους 1,8 δισ. Ευρώ περίπου, μέσω της έκδοσης νέων μετοχών και μετατρέψιμων ομολογιών τον Οκτώβριο του 2010. Η συνέχεια δόθηκε με την πλήρη χρησιμοποίηση του πακέτου στήριξης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος που είχε προβλεφθεί από το 2008 (Ν.3723/2008). Η προσπάθεια αυτή συνοδεύτηκε, τέλος, από την επαναγορά μέρους των καλυμμένων ομολογιών και υβριδικών τίτλων που ενίσχυσε τα βασικά ίδια κεφάλαια κατά 300 εκατ. Ευρώ.

Πέμπτον, προσπάθησε να συμμετάσχει στην αναγκαία και, εδώ και πολλά χρόνια, επιβεβλημένη συγκέντρωση του τραπεζικού συστήματος, μέσω συγχώνευσης με τη Eurobank. Ένα εγχείρημα που θα δημιουργούσε όφελος ύψους 3-4 δισ. περίπου σε όρους καθαρής παρούσας αξίας για τη νέα Τράπεζα. Πάντως, η αναστολή των διαδικασιών της συγχώνευσης ήταν αναγκαία συνέπεια της χωριστής ανακεφαλαιοποίησης, την οποία δεν προκάλεσε βεβαίως η ΕΤΕ.

Ανεξαρτήτως όλων αυτών, ο Όμιλος διαθέτει εναλλακτικές για την περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης, αλλά και την ενεργητικότερη διαχείριση των στοιχείων του παθητικού. Όταν οι πρωτοβουλίες αυτές ωριμάσουν, θα τις ανακοινώσουμε στο επενδυτικό κοινό.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να σας εκφράσω την άποψη μου για ποιο λόγο είναι κρίσιμο να πετύχει τουλάχιστον το 10% της αύξησης μέσω της συμμετοχής ιδιωτών. Η πεποίθησή μου, βασισμένη σε 35 χρόνια τραπεζικής εμπειρίας, είναι ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία είναι αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση μιας εταιρείας και ειδικά μιας τράπεζας. Παρά τις υψηλές κεφαλαιακές ανάγκες, το σχέδιο ανακεφαλαιοποίησης που έχει εγκρίνει η κυβέρνηση συμμερίζεται την άποψη αυτή, επιτρέποντας στο 10% ιδιωτικής συμμετοχής να διοικήσει την Τράπεζα.

Σήμερα, σας προσκαλούμε να εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία που μας δίνει ο νόμος για να συνεχίσει η ΕΤΕ να είναι μία ανεξάρτητη υγιής, ιδιωτικο-οικονομικού χαρακτήρα τράπεζα που θα προσελκύει φερέγγυους ιδιώτες πελάτες με στόχο τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Δεν σας καλώ να συμμετάσχετε σε ένα εγχείρημα ιδεαλιστικού περιεχομένου. Η ΕΤΕ έχει πολλαπλά συγκριτικά πλεονεκτήματα που την ξεχωρίζουν από τα άλλα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, θα αποτελέσουν τη βάση της μελλοντικής ανάκαμψης της κερδοφορίας της και θα της επιτρέψουν να διαδραματίσει τον παραδοσιακό της ρόλο ως κύρια πηγή χρηματοδότησης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

- Η ήδη διαφαινόμενη βελτίωση της ρευστότητάς της, με το δείκτη δανείων προς καταθέσεις στην Ελλάδα να διαμορφώνεται σε κάτω από 100% στο τέλος του 2012. Δεν είναι μόνο το απόλυτο μέγεθος των καταθέσεων αλλά και το γεγονός ότι απαρτίζονται από εκατομμύρια μικροκαταθέτες δημιουργώντας μία ισχυρότατη καταθετική βάση.
- Τα σημαντικά κέρδη από τις διεθνείς δραστηριότητες, και ιδιαίτερα από τη Finansbank, που έφτασαν τα 670 εκατ. Ευρώ το 2012, αντισταθμίζοντας σε σημαντικό βαθμό τις ζημιές από τις εγχώριες δραστηριότητες.
- Η διάρθρωση του δανειακού χαρτοφυλακίου της, με το μεγαλύτερο μέρος να αποτελείται από πλήρως εξασφαλισμένα στεγαστικά δάνεια και δάνεια προς τις μεγαλύτερες και ισχυρότερες επιχειρήσεις της χώρας, τα οποία επιπλέον καταγράφουν χαμηλότερους δείκτες επισφαλειών. Αξίζει να σημειωθεί ότι η υγιής διάρθρωση του δανειακού χαρτοφυλακίου της ΕΤΕ επιβεβαιώθηκε και από την έκθεση της Blackrock, όπου η ΕΤΕ σημείωσε μακράν τις χαμηλότερες εκτιμώμενες ζημιές στο δανειακό της χαρτοφυλάκιο.
- Το αυστηρό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης, που ανταποκρίνεται όχι μόνο στις απαιτήσεις της ελληνικής νομοθεσίας, αλλά συμμορφώνεται πλήρως και με τις εποπτικές απαιτήσεις της κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ, στην οποία είναι εισηγμένη και εγγυάται την βέλτιστη λειτουργία της Τράπεζας.

Οι παράγοντες αυτοί, που υποδηλώνουν υγιείς βάσεις, προδιαθέτουν θετικά για την ανταπόκριση των μετόχων στην τιτάνια προσπάθεια προάσπισης του ιδιωτικού χαρακτήρα της Τράπεζας που καταβάλλουμε.

Τέλος, είναι πολύ σημαντικό να σας υπενθυμίσω ότι η επιτυχής κάλυψη της αύξησης όχι μόνο διατηρεί τον έλεγχο της Τράπεζας υπό πληθώρα ιδιωτών επενδυτών-μετόχων, αλλά παρέχει και τη δυνατότητα σταδιακής επαναγοράς του συνόλου των κοινών μετοχών του ΤΧΣ. Συγκεκριμένα, κάθε μέτοχος που συμμετέχει στην ΑΜΚ, πέραν των νέων μετοχών, λαμβάνει δωρεάν τίτλους παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης μετοχών (warrants) που του δίνουν τη δυνατότητα να αγοράσει από το ΤΧΣ μέχρι 9 μετοχές για κάθε ένα warrant που έχει στην κατοχή του μέχρι το 2017. Γίνεται, λοιπόν, σαφές ότι με τον τρόπο αυτό παρέχεται μια ακόμη δυνατότητα για τη σταδιακή ανάκτηση της πλειοψηφίας της μετοχικής σύνθεσης της Τράπεζας από ιδιωτικά κεφάλαια σε χρονικό ορίζοντα μιας πενταετίας. Οι ιδιώτες επενδυτές διατηρούν το δικαίωμα πρώτης άρνησης (right of first refusal) σε περίπτωση πώλησης των μετοχών που θα κατέχει το ΤΧΣ.

Κυρίες και Κύριοι μέτοχοι,

Η σημασία της Εθνικής Τράπεζας για την ελληνική οικονομία αποδείχθηκε έμπρακτα σε όλη την ιστορική της πορεία των τελευταίων 172 ετών. Δεν υπήρξε μεγάλο έργο στην Ελλάδα, από τη διάνοιξη, το 1890, της διώρυγας της Κορίνθου μέχρι τη σύγχρονη γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, από την κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου μέχρι την ύδρευση και ηλεκτροδότηση της χώρας, που να μην στηρίχθηκε από την Εθνική Τράπεζα. Ο ρόλος της Τράπεζας ως ο κύριος χρηματοδότης της ελληνικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας πρέπει να συνεχιστεί.

Πέραν του οικονομικού της ρόλου, η Τράπεζα αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της χώρας, με τη σημαντική παρουσία των Ελλήνων ιδιωτών και θεσμικών επενδυτών στο μετοχολόγιο της, όπως και των εκατομμυρίων μικροκαταθετών που την εμπιστεύονται.

Τις επόμενες μέρες, θα πρέπει να πάρετε την απόφαση για το μέλλον της ΕΤΕ.

Για μία Εθνική, όπως τη θέλουμε όλοι μας:

Ανεξάρτητη

Πολυμετοχική

Ιδιωτικο-οικονομικού χαρακτήρα

Υγιή

Θωρακισμένη έναντι κινδύνων

Δυναμική

Καινοτόμο

Κύριο μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας και της ευημερίας του Έθνους.

Στην προσπάθειά μας αυτή συστρατεύονται εκατοντάδες χιλιάδες παραδοσιακοί μέτοχοι αλλά και νέοι μέτοχοι που προστέθηκαν στο δυναμικό μας μέσω της ανταλλαγής των μετοχών που κατείχαν στη Eurobank. Εκατοντάδες χιλιάδες πελάτες μας, από το μικροκαταθέτη μέχρι το μεγάλο επενδυτή, από τον πιο μικρό

δανειολήπτη μας μέχρι τον πιο μεγάλο δανειακό μας Πελάτη και φυσικά οι εργαζόμενοι και οι συνταξιούχοι του Ομίλου μας.

Θέλω να σας ευχαριστήσω όλους για την ηθική και υλική στήριξη που μας παρέχετε ώστε να φέρουμε εις πέρας την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής που απαιτείται. Και σας πληροφορώ ότι, με τις διαβεβαιώσεις και τα μηνύματα που έχουμε, πιστεύουμε ότι θα επιτύχουμε το στόχο.

Περιμένουμε τη συμμετοχή όλων σας σε αυτή την «Εθνικής» σημασίας προσπάθεια. Η επιτυχία του στόχου εναπόκειται στη δική σας βούληση και στη δική σας απόφαση για μια δική σας Τράπεζα.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

A. Τουρκολιάς